

شمالی زندگی می‌کند. این گونه پرستو، گاه در یک‌فصل سه‌بار تخم می‌گذارد. هنگامی که تخم‌های نوبت نخست به جوجه تبدیل شدند، جوجه‌ها پس از ترک لانه جای دوری نمی‌روند، بلکه در نزدیکی آشیانه می‌مانند و در غذا دادن به جوجه‌ها نوبت دوم و سوم به پدر و مادرشان کمک می‌کنند.

☛ هدهد: پرنده‌ای تک‌همسر

هدهدها از اواخر اسفندماه و در مناطق سردسیر از اواسط فروردین برای زادآوری به زیستگاه‌های مناسب در ایران وارد می‌شوند. هدهد، پرنده‌ای تک‌همسر است، پرندگان تر برای جلب جفت با آغاز فصل بهار، شروع به آواز خوانی می‌کنند. صدای آن‌ها به، اما پرطین است. پس از جفت‌یابی، آشیانه مناسبی را که اغلب در تنه درختان قدیمی، شکاف دیوارها و نیز در سوراخ‌های پرچین و توده‌های تیم انتخاب می‌کنند. هدهد تر تا گذاشتن آخرین تخم در لانه توسط پرنده ماده با آواز خوانی قلمرو خود را مشخص و از محیط آن دفاع می‌کند. پس از آن سکوت کرده، اما همچنان از محدوده خود محافظت می‌کند. در این زمان معمولاً اگر آوازی توسط جنس نر خوانده شود، در محدوده‌ای خارج از محیط اطراف آشیانه و احتمالاً به‌منظور جلب توجه گونه‌های مهاجم به محیطی دور از آشیانه است.

فضای داخل آشیانه با مقداری برگ خشک، پر یا پوشال و بسیار مختصر و ساده پوشیده می‌شود. پرنده ماده چهار تا ۶ و به‌ندرت هشت تخم به رنگ سفید متمایل به گرم و گاهی همراه با نقطه‌نقطه‌های ریز قهوه‌ای در آشیانه می‌گذارد. گاهی هدهد تر در نخستن روی تخم‌ها به ماده کمک می‌کند، اما اغلب، غذای پرنده ماده را از آشیانه نمی‌کشد، است. فراهم می‌کند. پس از ۱۴ روز جوجه‌ها که نارس هستند، سر از تخم بیرون می‌آورند، در روزهای نخست بخصوص هنگام شب، پرنده ماده در لانه می‌ماند، اما با بزرگ‌تر شدن جوجه‌ها و روش نخستین پرها از لانه خارج شده و با پرند نر، هر دو به تغذیه جوجه‌ها ادامه می‌دهند.

در ایسن هنگام اگر مهاجمی به آشیانه نزدیک شود، توسط پرند تر رانده شده یا با پرتاب ماده‌ای بدبو از دهان پرندگان داخل لانه یا پاشش فضولات به بیرون، فراری داده می‌شود. هدهدها علاقه به می‌ماند، اما با بزرگ‌تر شدن آشیانه ندارند، اگرچه به‌ندرت این رفتار مشاهده شده، اما محیط آشیانه آن‌ها پر از فضولات و بقایای خشرانی است که به‌عنوان غذا مصرف کرده‌اند. ازاین‌رو محیط آشیانه آن‌ها، بسیار بدبو است که شاید نوعی تکنیک دفاعی در برابر گونه‌های مهاجم باشد.

البته دنیای وحش بسیار شگفت‌انگیزتر از آن چیزی است که تاکنون انسان به آن پی برده است. دنیایی اسرارآمیز همراه با هزاران هزار راز سربه‌مهر که شاید انسان به برخی از آن‌ها هیچ‌وقت دست نیابد، اما آنچه مهم است نحوه رفتار انسان در طبیعت بوده که در زیاده‌خواهی غرور همراه نباشد. پس زیستگاه حیوانات را با طمع توسعه زمین‌های کشاورزی و مزارع خود، تخریب نکنیم تا دنیای حیوانات همچنان رنگی و زیبا بماند که طبیعت نتیجه آن در سلامت رفتار و جسم انسان متبلور می‌شود.

ساده را به خود و لانه جلب می‌کنند. وقتی که پرنده ماده به لانه نزدیک شود، به آن لگد می‌زند تا مقاومت لانه را بسنجد؛ البته در این میان هر پرنده‌ای به یک‌رنگی علاقه دارد. مثلاً اگر در بچگی در آلاچیق یا شیشه‌های آبی‌رنگ بزرگ شده باشد، به همان رنگ علاقه نشان داده و سعی می‌کند لانه خود را به آن رنگ بسازد.

گونه نر ایسن پرند در ساخت لانه خود از شاخ‌وپرگ درختان، استخوان‌های در حال پوسیدن و پوست تخم مارها نیز استفاده می‌کند و تمام این ابزار را به شیوه‌ای خاص در کنار هم قرار می‌دهد که همان ترفند پرسکتیو بوده که با این روش لانه‌اش کوچک‌تر از آنچه است، به‌نظر می‌آید و از این طریق پرنده‌های ماده مناسب را برای جفت‌گیری به دام می‌اندازد.

☛ گنجشک بوته‌ای: ماده‌ای خائن

جنس نر این پرند در زمان جفت‌گیری لانه‌ای می‌سازد و جنس ماده در آن تخم‌گذاری می‌کند، اما نکته جالب رفتار جنس ماده بوده که کاملاً خیانت‌آمیز است. به این صورت که ماده بعد از تخم‌گذاری در لانه با چند پرند نر دیگر که گاهی تا هشت‌پرند می‌رسد جفت‌گیری می‌کند، بنابراین زمانی که جوجه‌ها از تخم بیرون می‌آیند، تمام آن هشت گنجشک نر، گمان می‌کنند که این جوجه‌ها، بچه‌های آن‌هاست، بنابراین همه با هم به آن‌ها غذا داده و در بزرگ کردن جوجه‌ها کمک می‌کنند. جالب این است که وقتی گنجشک ماده می‌خواهد بعد از تخم‌گذاری با نرهای دیگر جفت‌گیری کند، طوری به اطراف نگاه می‌کند که انگار می‌داند کار خطایی می‌کند.

☛ قو: پرنده‌ای زیبا و جنگجو

قوها با این ظاهر زیبا و آرام، از قلمرو خود بسیار با خشونت محافظت می‌کنند. اگر یک قو به قلمرو قوی دیگری نزدیک شود، چنان می‌جنگد که سر پرنده مقابل را داخل آب کرده و خفه می‌کند. قوها یک‌سری پرهای سیاه و زمخت دارند که در زمانی که ژست حمله می‌گیرند، آن‌ها را نمایان می‌کنند. در آن زمان اصلاً تصور نمی‌کنید که این یک قو است؛ زیرا به‌نظر می‌رسد که یک ماشین جنگی باشد. این پرهای سیاه، مخفی بوده و فقط زمانی که بال‌های خود را باز می‌کند و به طرف آسمان می‌گیرد، نمایان می‌شوند.

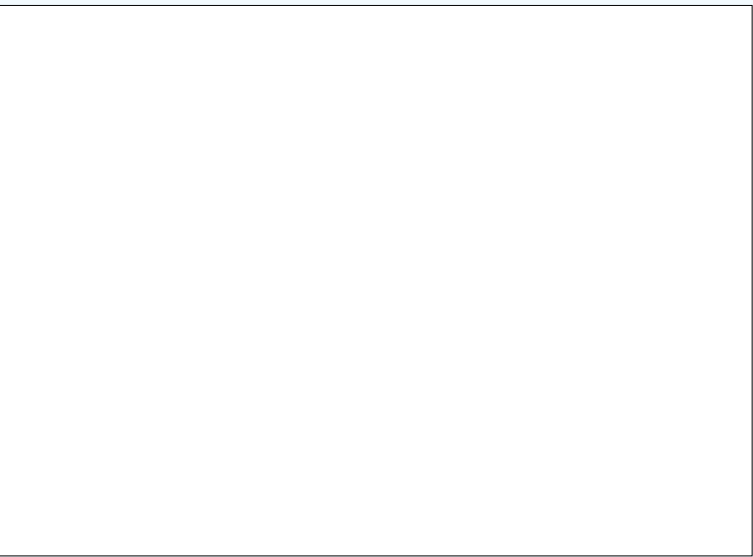
☛ جفت‌گیری پرستوها در هوا

پرستو یا چلچله، نوعی از پرندگان حشره‌خوار گنجشک‌سان است. تاکنون ۷۴ گونه از آن‌ها شناسایی شده‌اند و در بسیاری از مناطق یافت می‌شوند. نکته جالب درباره جفت‌گیری پرستوها این است که آن‌ها در هوا و در حین پرواز جفت‌گیری کره و پرستوی ماده تا پنج‌تخم می‌گذارد و مدت ۱۵ روز روی تخم‌ها می‌خوابد. پس از بیرون آمدن جوجه‌ها از تخم و سپری شدن ۲۵ روز، جوجه‌ها برای ترک لانه آماده می‌شوند، اما چند شب نخست را به آشیانه برگشته و از آن پس برای همیشه لانه را ترک می‌کنند.

پرجمعیت‌ترین گونه پرستو، چلچله سینه‌خاکستری است که در آسیا، اروپا و آمریکای

گشتی در دنیای پررازورمز پرندگان

از مرغ آلاچیق‌ساز تا «هدهد» تک‌همسر

با هم و در یک‌جهت پرواز کرده، می‌چرخند و یک موج بسیار زیبایی ایجاد می‌کنند. درواقع پروازی شگفت‌انگیز را به نمایش می‌گذارند. جالب اینجاست که هر ساری، دقیقاً همان کاری را می‌کند که سار بغل‌دستی انجام می‌دهد. آن‌ها در پرواز دو قانون دارند. یکی اینکه در پروازهای دسته‌جمعی هر سار همان کاری را می‌کند که بغل‌دستی می‌کند و دوم اینکه به هم‌دیگر برخورد نمی‌کنند، در نتیجه یک‌موجی از یک‌سار شروع شده و به تمام سارها گسترش می‌یابد و این نمایشگاه زیبا از پروازی دسته‌جمعی با پیچ‌وناب را به نمایش می‌گذارند.

☛ جی: پرنده‌ای مورچه‌گیر

پرند جی که نام فارسی آن «جی‌جاق» است، به‌عنوان پرنده‌ای مورچه‌گیر شناخته می‌شود. درواقع پر برای پرندگان مانند چشم و پا برای ما انسان‌ها است. ازاین‌رو باید به‌خوبی از آن محافظت کنند و آن را سالم و جوان نگه دارند. ازاین‌رو معمولاً پرندگان با آب‌وخاک پرهای خود را ضدغفونی می‌کنند، اما جی با استفاده از مورچه، پرهای خود را ضدغفونی می‌کند. به این صورت که پرند در لبه لانه مورچه‌ها می‌نشیند و پرهای خود را باز می‌کند، بعد مورچه‌ها روی آن پخش می‌شوند و اسیدی بر روی پرها ترشح می‌کنند به‌نام اسید مورچه یا اسیدفرمیک. در نتیجه باکتری‌ها و ویروس‌هایی که روی پرها باشند، از بین رفته و پرند به این وسیله خود را ضدغفونی می‌کند.

☛ مرغ کریچ‌ساز

جنس نر مرغ کریچ‌ساز یا آلاچیق‌ساز در زمان جفت‌گیری، لانه خود را به برخی وسایل شیشه‌ای رنگی برپا می‌کند و با انجام کارهایی، نظر پرند

صابون را جمع کرده و به لانه‌های خود می‌برند و داخل خانه را با آن دکوربندی می‌کردند. کهرم به خاطره‌ای دربراره کلاغ‌ها در یکی از کشورها اشاره کرد و گفت: در هتل یکی از کشورهای جنوب آسیا اقامت داشتم که متصدی هتل به من گفت، پنجره اتاق خود را باز نگذار. من علت را متوجه نشد و پنجره را باز گذاشته بودم و بیرون رفتم. وقتی برگشتم دیدم یک کلاغ در اتاق می‌چرخد تا من را دید، از پنجره خارج شد. نگاه کردم دیدم بر روی شانه فردی در خیابان نشست، درواقع آنجا کلاغ‌ها را آموزش می‌دهند تا وارد اتاق مسافران شوند و اشباع قیمتی مانند ساعت، زنجیر، انگشتر و به‌طور کلی این‌گونه اقلام را بردارند. کلاغ حیوانی است که حرف‌ها را می‌شوند و آماده پذیرش است. به‌حدی باهوش است که تخ پشمی اشتباه گرفته بود و به داخل لانه برده بود و به‌دور آن‌ها پیچیده و خفه شده بودند.

کهرم گفت: با تعدادی از دوستان و همکاران در یکی دیگر از کشورها بودیم، یکی از همکاران که یکی از چشمانش مصنوعی بود، آن را گم کرد و برحسب تصادف، چشم خود را در لانه کلاغی یافت.

☛ سار: اعجوبه مانورهای هواپی

سارها پرندگانی دیدنی در به نمایش گذاشتن پروازهای دسته‌جمعی هستند. سارها مثلاً در یک‌دسته ۵۰۰ هزار نفری با هم به سه پرواز درمی‌آیند که معمولاً هم تنگ غروب، این پرواز دسته‌جمعی صورت می‌گیرد. آن‌ها برای فرار از دست دشمنان این کار می‌کنند، چون دشمن باید یکی از این‌ها را نشانه گرفته و شکار کند، اما وقتی که با هم پرواز می‌کنند، این کار غیرممکن می‌شود. بر روی این نوع پرواز دسته‌جمعی بسیار مطالعه یخود. در ایران هم از بچگی یادم است که قالب یخ‌خورد. در ایران هم از بچگی یادم است که قالب

☛ کوکو؛ شاهکار زادوولد
ایسن پرند، تخم خود را در لانه حدود ۴۳ پرند دیگر می‌گذارد که معمولاً هم از خانواده گنجشک‌ها هستند و به آن‌ها قربانی گفته می‌شود. تخم کوکو بزرگ بوده و تقریباً پنج‌برابر تخم گنجشک است، اما جوجه‌های آن زودتر از تخم گنجشک درمی‌آید، بنابراین وقتی که جوجه‌های کوکو سر از تخم در می‌آورند، تخم‌ها و جوجه‌هایی که در لانه هستند را بر روی شانه گذاشته و به بیرون از لانه پرتاب می‌کنند و این‌گونه همه لانه، در تصاحب جوجه‌های کوکو در می‌آید و پرندۀ میزبان از ما مانند جوجه خوسود مراقبت می‌کند. درواقع کوکو در زادوولد شاهکار است، چون تخم را در لانه پرندگان دیگر گذاشته و بچه‌هایش را هم دیگران بزرگ می‌کنند. درواقع عملی که جوجه کوکو انجام می‌دهد، کاملاً غریزی بوده و آن را از دیگر گونه‌های خوسود یاد نگرفته است. این مطلب، پرندۀ کوکو را به یکی از کلاسیک‌ترین و رایج‌ترین مثال‌های رفتارشناسی تبدیل کرده و از این نظر بسیار مهم است. کوکوها فقط در دو فصل بهار و تابستان در ایران هستند و هنگام زادآوری، روی شاخه‌های درختان نشسته و کلمه کوکو را تکرار می‌کنند.

☛ چرخ‌ریسک: استاد پشم‌بافی

این پرند به این علت چرخ ریسک نام گرفته، چون با نخ‌های پشمی برای خود لانه می‌سازد. حتی بر روی پشت گوسفند می‌نشیند و پشم آن را با نسوک خود می‌چیند و می‌بافد. معمولاً در ساخت لانه از سه‌هزار تکه تار پشم استفاده کرده و آن‌ها را می‌بافد و معمولاً هر تار ۱۰ یا ۲۰ سانتی‌متر طول دارد و توی آن تخم می‌گذارد. داخل این لانه بسیار نرم و زیبا است. این لانه؛ شاهکاری از معماری است. کهرم به خاطره‌ای در این زمینه اشاره کرد و گفت: چندسال پیش در منطقه تندوره در خراسان شمالی با یک‌جفت چرخ‌ریسک برخورد کردم که مشغول غذا دادن به جوجه‌ها و خارج کردن فضله از داخل لانه بودند، اما بعد از مدتی دیگر اثری از این جنب‌وجوش نبود، وقتی به لانه نزدیک شدم، دیدم که هم پدر، هم مادر و هم جوجه‌ها مرده‌اند. خوب که نگاه کردم، دیدم که پرندۀ یک نخ ناپلونی را با نخ پشمی اشتباه گرفته بود و به داخل لانه برده بود و به‌دور آن‌ها پیچیده و خفه شده بودند.

نخ پشمی را که بخشی پاره می‌شود، اما نخ ناپلونی پاره نمی‌شود، بنابراین حیوان به گمان اینکه آن نخ پشمی است، آن را می‌کشید، اما پاره نمی‌شد. بنابراین نخ را کشید و تنگ و تنگ‌تر شد و در نهایت همه خفه شدند. بنابراین هر رفتاری که ما انسان‌ها در طبیعت داشته باشیم، بر روی تمام گونه‌های جانوری و گیاهی تأثیر می‌گذارد، پس مراقب باشیم. **☛ کلاغ؛ پرنده‌ای باهوش**
طبق مطالعاتی که انجام شد، کلاغ‌ها در بین پرندگان باهوش‌ترین هستند. مثلاً در ژاپن کلاغ ترتیب رنگ چراغ راهنمایی را یاد گرفته و وقتی که زرد می‌شود، بادام سختی را زیر لاستیک خودرو می‌گذارد و منتظر می‌شود تا چراغ سبز شود و خودرو از روی آن عبور کند تا بشکند و بردارد و یخ‌خورد. در ایران هم از بچگی یادم است که قالب

سپهرغرب، گروه زیست‌بوم: پرندگان دنیای عجیبی دارند که در فصول جفت‌گیری و تخم‌گذاری برجسته‌تر می‌شود، مثلاً برخی پرندگان تخم خ‌سود را در لانه پرندگان دیگر قرار می‌دهند تا صاحب آن خانه جوجه‌ها را بزرگ کند، یا پرندۀ دیگری برای اینکه خیالش از جانب تغذیه جوجه‌هایش راحت باشد، به پدر بچه‌های خود خیانت می‌کند تا چند پرندۀ نر هم‌زمان به جوجه‌هایش غذا بدهند.

پرندگان دنیای زیبا و رنگارنگی دارند که با شگفتی، دروغ، خیانت، دزدی، مانور و مهندسی ساختمان همراه است. شاید زمانی که به پرواز کردن یا آواز خواندن پرندگان نگاه کرده و بپرواز می‌دهید، متوجه این صفات نشده باشید، اما اگر بدانید که کلاغ‌ها؛ دزدانی ماهر، آلاچیق‌سازها؛ مهندسان ساختمان؛ گنجشک بوته‌ای؛ خائن و سارها؛ شگفتی‌ساز مانور و پروازهای دسته‌جمعی هستند، فهم این صفات آسان‌تر شود. در کنار این‌ها جفت‌گیری برخی از آن‌ها بسیار جالب و دیدنی است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد: بیش از ۱۰ هزارگونه پرندۀ در دنیا وجود دارد که براساس آخرین تحقیقات انجام شده در ایران، ۵۱۷ گونه پرندۀ زیست می‌کنند که از این تعداد، ۲۲۰ گونه در ایران زادوولد کرده و ۹۰ گونه از آن‌ها در زمستان به ایران مهاجرت می‌کنند و ۲۴ گونه نیز پرندگان مهاجر عبوری هستند که هرکدام جداگانه با رفتارهای جالب و بی‌نظیر خود، دنیای زیبایی را در طبیعت رقم ده‌اند که شگفتی‌ساز است.

برخی از این پرندگان در همه طول سال به‌صورت تکی زندگی می‌کنند، اما بخش زیادی فقط در فصل بهار و آن هم با هدف جفت‌گیری و حفظ نسل در کنار هم قرار می‌گیرند که برای در کنار هم بودن هم تاون سنگینی می‌بردارند، اما طبیعت باید کار خود را بکند تا این چرخه طبیعی ادامه داشته باشد. برخی نیز حرکات بسیار جالبی از خود بروز می‌دهند تا نظر جنس ماده را به خود جلب کنند که به آن «نمایش جنسی» گفته می‌شود.

گرچه ماده‌ها هم در نمایش‌های جنسی شرکت می‌کنند، اما بیشتر این عملیات را نرها انجام می‌دهند. از آنجا که نرها دارای پرهای رنگی و جالب‌تری هستند، ایسن نمایش‌ها به‌طور واضح‌تری در آن‌ها دیده می‌شود. مثلاً سهره معمولی، نرها در مقابیل پرندۀ ماده خود را می‌غلطاند تا قسمت طلایی هر بال در برابر چشم ماده قرار گیرد. شاید بتوان زیباترین شکل نمایش‌های جنسی را در طاووس دید، طاووس نر، دم خود را به‌صورت چتر باز کرده، در حالیکه جست‌های ناگهانی کوچکی می‌زند و بدش را می‌لرزاند، رنگینی پرها را به ماده نشان می‌دهد، یا برخی پرنده‌ها مانند گنجشک بوته‌ای که به بدر جوجه‌هایش خیانت می‌کند.

دراین‌باره اسماعیل کهرم؛ پرندۀ‌شناس گفت: پرندگان دنیای زیبا و اسرارآمیزی دارند و اگر به رفتار هرکدام از آن‌ها دقت کنی، بزرگی و عظمت خداوند را می‌بینی.

اثرات زیست‌محیطی جنگ تحمیلی هنوز پابرجاست

سپهرغرب، گروه زیست‌بوم: رئیس کارگروه محیط‌زیست همایش بین‌المللی مطالبات حقوقی بین‌المللی دفاع مقدس گفت: در جریان جنگ تحمیلی، انواع سلاح‌های متعارف و غیرمتعارف نظیر سلاح‌های شیمیایی و میکروبی علیه ملت ایران استفاده شد که پس از ۴۰ سال، آثار سوء آن پابرجا است.

به گزارش دبیرخانه همایش بین‌المللی مطالبات حقوقی بین‌المللی دفاع مقدس، محمد بزدی با بیان اینکه جنگ تحمیلی صدام علیه ایران، علاوه‌بر خسارات اقتصادی و انسانی، پیامدهای زیست‌محیطی در پی داشت گفت: در جریان جنگ تحمیلی انواع سلاح‌های متعارف و غیرمتعارف نظیر سلاح‌های شیمیایی و میکروبی علیه ملت ایران استفاده شد و در تکتیک‌های جنگی نیروهای عراقی، ایجاد موانع جنگی، احداث خاک‌ریزها و سنگ‌ریزهای بزرگ، باتلاقی کردن مناطق جنگی به‌ویژه در منطقه شلمچه، مورد‌استفاده قرار گرفت که باعث تخریب محیط‌زیست و منابع آبی آن مناطق شده است.

عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید بهشتی یادآوری کرد: استفاده وسیع ارتش صدام از سلاح‌های جنگی بخصوص سلاح‌های شیمیایی و میکروبی، اثرات تخریبی زیست‌محیطی بر منابع آب و خاک برخی از مناطق کشور ما بر جای گذاشته است. اثرات محیط‌زیستی این تجاوز، آنچنان عمیق و مخرب است که پس از ۴۰ سال آثار سوء آن پا برجا بوده و خسارات آن هنوز جبران نشده است. وی با اشاره به بیماران ذخیره‌گاه‌های سوخت، پایانه‌های نفتی، کشتی‌های نفتکش توسط جنگنده‌های ارتش بعث صدام و خلبانان اجاره‌ای فرانسه گفت: این حملات منجر به ریزش هزاران تن نفت خام سنگین به خلیج فارس شد و باعث آلودگی خطوط ساحلی استان‌های خوزستان، بوشهر و هرمزگان با مواد نفتی شد. از طرفی آتش گرفتن این منابع نفتی نیز آلودگی شدید هوا در یک حوضه وسیع را در پی داشت.

یزدی الوده شدن زمین‌های کشاورزی و از بین رفتن دام‌وپر در اثر استفاده از بمب‌های خوشه‌ای در استان‌های شمال غربی، غربی و جنوب غربی را از دیگر خسارت‌های زیست‌محیطی جنگ تحمیلی دانست و خاطرنشان کرد: یکی از مدفعه‌های مهم در جنگ‌ها انتشار آلاینده‌های شیمیایی خطرناک و سمی و پخش عناصر سنگین است که می‌توانند در هوا، آب و خاک تجمع یابند. به‌عنوان مثال انتشار فلزات سنگین که قابلیت تجمعی و سرطانی‌زایی دارند تا سال‌ها محیط‌زیست و منطقه را تحت‌تأثیر قرار می‌دهند که پالایش اراضی الوده شده به آن‌ها نیز بسیار دشوار و در برخی موارد، عملاً غیرممکن است.

عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید بهشتی گفت: در جریان جنگ تحمیلی، یک سبیل مصنوعی و اجرایی و باعث بتلافی دست‌های زیاد مناطق در استان خوزستان شد که این موضوع عملاً تشدید

تهدید جنگل‌ها، از آتش تا ملخ

حال حاضر برای آنکه بتوانیم مدیریت بهتری در زمینه کنترل آفات در جنگل‌های دست کاشت مناطق بیابانی کشور داشته باشیم دو رویکرد اصلی را بـا همکاری دفتر امور بیابان پیگیری می‌کنیم.

☛ خسارت آفت‌ها را حداقل می‌رسانیم

چندوقتی است که در جنگل‌های زاگرس بیماری جوانه‌خوار بلوط، چارچ ذغالی و سوسک چوب‌خوار وجود دارد. همچنین شاهد انواع آفات و بیماری ر در جنگل‌های

هیرکانی هستیم که آفت‌های شاخص، شرب‌پ و چارچ ذغالی ششماذ است که ۴۲ هزار هکتار و بیش از ۸۰درصد ششماذ‌را‌ها در منطقه هیرکانی، آلوده به این بیماری هستند.

مدیرکل دفتر حفاظت و حمایت سازمان جنگل‌ها تصریح کرد: براساس این دو رویکرد برنامه‌هایی برای عرصه‌هایی داریم که از قبل در آن‌ها جنگل‌کاری صورت گرفته و عرصه‌هایی که قرار است طی سال‌های آینده در آن جنگل‌کاری صورت بگیرد، ازاین‌رو باید برای جنگل‌کاری‌های جدید در عرصه‌های بیابانی کشور دقت و هماهنگی‌های بیشتری در زمینه انتخاب نهال، محل، نوع و تاریخ کشت داشته باشیم. ازسوی دیگر بررسی اقدامات فنی در عرصه‌هایی که از قبل جنگل‌کاری شده‌اند، ازجمله عملیات پرورشی، جوان‌گرایی نهال‌ها و مقاوم‌سازی آن‌ها انجام دهیم تا خسارت‌های آفات به حداقل برسد.

جلالی در ادامه گفت: برای مقابله با آفات عمومی نیز هماهنگی‌هایی را با کمیته تخصصی گیاه‌پزشکی انجام داده‌ایم و قرار شد که یکی از این برای نقل‌وانتقال نهال‌ها و کاشت آن‌ها، گواهی سلامت استانی صورت گیرد، منطقه‌ای باشد، چراکه بعضی اوقات دیده می‌شود که یک آفت به‌صورت مشترک به چند استان خسارت می‌زند و اگر مقابله با آن منطقه‌ای نباشد، در دفع آفت به‌طور کامل موفق نخواهیم بود.

پیش از این وحید جعفریان؛ مدیرکل دفتر امور بیابان سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری گفته بود: طغیان گسترده آفات در جنگل‌ها دست‌کاشت مناطق بیابانی کشور که به‌سبب برخی عوامل اقلیمی و انسانی رخ داده، سابقه نداشته است و اگر این جنگل‌های دست‌کاشت از بین برود، طوفان‌های ماسه‌ای می‌تواند روستاها و شهرهای بزرگ را در بر بگیرد.

با توجه به قدرت تخریبی بالای که دارند، باعث قحطی در منطقه نیز می‌شوند.

همچنین ملخ صحرایی می‌تواند ۶ تا ۲۰ ساعت بدون وقفه با سرعت وزش باد ۱۲ تا ۱۲۰ کیلومتر بر ساعت پرواز کند. این ملخ‌ها وزن دو تا سه گرم دارند و در حمله آخرشان به جنوب کشور دیده شده که به‌جز سبزیندها، به تنه درختان نیز حمله‌ور شده‌اند.

☛ آفات بادی جان جنگل‌ها
طغیان آفت‌ها در جنگل‌های کشور باعث شده است که درختان خشک شوند. هرچند نمی‌توان از این بلا رهایی یافت، اما می‌توان با پیشگیری جنگل‌ها را در مقابل آن ایمن کرد.

مدیر کل دفتر حفاظت و حمایت سازمان جنگل‌ها با بیان اینکه برخی آفات قرظینه‌ای هستند و از کشورهای دیگر به کشور ما وارد می‌شوند، تصریح کرد: علاوه‌بر این برخی آفات عمومی هستند که باغبانی بخش‌های مختلفی ازجمله حوزه کشاورزی، باغبانی و منابع طبیعی خسارت‌هایی را وارد می‌کنند، دست‌های دیگر از آفات نیز اختصاصی هستند که در حوزه‌های مختلفی ازجمله کشاورزی و منابع طبیعی دیده می‌شوند و مدیریت آفات عمومی و قرظینه‌ای برعهده سازمان حفظ نباتات و مدیریت آفات اختصاصی در منابع طبیعی برعهده ماست. وی با اشاره به اینکه آفات اختصاصی ازجمله جنگل‌های دست‌کاشت مناطق بیابانی ازجمله ملخ کوهان‌دار، تاغ، موربان، موش‌ها و ... هرساله خسارتی را وارد می‌کنند، گفت: دوران اوج ظهور و خسارت این‌ها مشخص بوده و با توجه به آن برنامه‌هایی را برای کاهش خسارت دنبال می‌کنیم. به‌گفته جلالی طی دو سال اخیر نوسانات اقلیمی سبب شده است که خسارت آفات در تمام عرصه‌های منابع طبیعی ازجمله جنگل‌های طبیعی، بیابان، جنگل‌های دست‌کاشت و مراتع افزایش پیدا کند.

وی ادامه داد: از آنجایی که محدودیت‌هایی برای استفاده از ترکیبات شیمیایی در عرصه‌های طبیعی وجود دارد، اولویت ما برای مقابله با آفات استفاده از سموم شیمیایی نیست. در این دلیل کنترل‌کنترل‌های مکانیکی و بیولوژیک در دستور کار است و در

سپهرغرب، گروه زیست‌بوم: اگرچه مدتی است که جنگل‌های کشور طعمه حریق شده و خسارت‌های زیادی دیده‌اند، اما آن طور که در خبرها آمده است، تنها مشکل جنگل‌ها، حریق نیست.

اگرچه مدتی است که جنگل‌های کشور طعمه حریق شده و خسارت‌های زیادی دیده‌اند، اما آن‌طور که در خبرها آمده، تنها مشکل جنگل‌ها، حریق نیست و دخالت انسان، تعرضات و قطع درختان و ... به این منابع ارزشمند طی سال‌ها، باعث طغیان و ظهور برخی آفات شده است. آفتاتی که اگر برای مقابله با آن‌ها تدابیری اتخاذ نشود، می‌توانند همانند آتش این منابع ارزشمند را نابود کنند.

آفت‌های مختلف در دو سال گذشته خیلی بی‌سروصدا به جان جنگل‌ها افتاده و آن‌ها را از درون نابود می‌کند. حتی شاید بیشتر از آتش‌سوزی‌هایی که چندوقت اخیر سروصدای زیادی کرده، جان جنگل‌ها را به‌خطر انداخته است.

روز گذشته مدیرکل دفتر حفاظت و حمایت سازمان جنگل‌ها گفت: طی دو سال اخیر خسارت آفات در تمام عرصه‌های منابع طبیعی ازجمله جنگل‌های طبیعی، بیابان، جنگل‌های دست‌کاشت و مراتع افزایش پیدا کرده است.

☛ ملخ‌ها، خطرناک‌ترین آفات

حمله ملخ‌ها به مزارع کشاورزی چندسالی است در کشور ما تکرار می‌شود. این آفت انقدر خطرناک است که اگر کنترل نشود، امنیت غذایی کشور را تهدید می‌کند. سال گذشته یورش ملخ‌ها ۲۸درصد جنگل‌ها و بیش‌از ۲۱درصد باغ‌ها و مزارع و ۳۶درصد تولید محصولات زراعی و باغی و همچنین ۲۱درصد مراتع درجه یک و دو کشور را در استان‌های خوزستان، بوشهر، فارس، هرمزگان،

سیستان‌وبلوچستان و جنوب استان کرمان تحت‌تأثیر قرار داد. برای از بین بردن ملخ‌ها در هر هکتار زمین، علاوه‌بر سم‌پاشی زمینی، گاهی لازم است از سم‌پاشی هوایی استفاده شود. امیرمسعود جلایی هم مهم‌ترین آفت را ملخ‌ها عنوان کرد و با اشاره به اینکه در همه نواحی روشنی کشور یک‌سری آفات کلیدی وجود دارد، اظهار کرد: این آفات کلیدی شناسایی شده‌اند. برای مثال در برخی از جنگل‌های دست‌کاشت مناطق بیابانی کشور با آفت شیشک سفیدتاغ، ملخ کوهان‌دار، آفت برگ‌خوار و مکنده‌ها مواجه هستیم. مهم‌ترین آفتی که سالانه خسارت زیادی به ما وارد می‌کند، ملخ‌ها هستند که بخشی از آن‌ها بومی و بخشی دیگر مهاجرتند.

بد نیست بدانید ملخ قدرت پرواز بسیار زیادی دارد و در یک شبانه‌روز می‌تواند تا ۱۵۰ کیلومتر پرواز کند. ملخ‌ها در مسیر عبور خود با تغذیه‌ای سبزینده‌ای مختلف ازجمله جنگل‌ها، باغ‌های میوه، علوفه، غلات، صیفی و مزارع را از بین می‌برند و